Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle 9.5.2025

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON SELONTEOSTA JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2026-2029

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Elinkeinoelämän valtuuskunnalta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026–2029 valiokunnan toimialaa koskevin osin. Kiitän lausuntopyynnöstä ja lausun EVAn veroasiantuntijana kunnioittavasti seuraavaa.

Työn verotuksen keventäminen

Valtioneuvoston selonteon mukaan pääministeri Orpon hallitus tavoittelee veropolitiikallaan kotitalouksien ostovoiman kohentumista, työnteon kannustimien parantumista ja talouskasvun edellytysten vahvistumista. Kevään 2025 kehysriihen yhteydessä hallitus päätti alentaa ylintä marginaaliveroastetta 52 prosenttiin. Pieni- ja keskituloisten työn verotusta kevennetään 525 miljoonalla eurolla vuonna 2026 ja 125 miljoonalla eurolla vuonna 2027, sekä työtulovähennyksen lapsikohtaista korotusta kasvatetaan.

Veronkevennyksillä voidaan arvioida olevan positiivinen vaikutus työn tekemisen kannustimiin. Kireä työn verotus vaikuttaa negatiivisesti aineettomiin investointeihin ja työntekijöiden urakehitykseen. Korkeiden rajaverojen eli lisätulojen kireän verotuksen haittavaikutukset ovat aiemmin arvioitua suuremmat erityisesti korkean tuottavuuden työntekijöiden osalta.[1]

EVAn kevään 2024 Arvo- ja asennetutkimuksessa kartoitettiin suomalaisten näkemyksiä ansiotuloverotuksen mahdollisen alentamisen vaikutuksista omassa elämässä.[2] Joka neljäs

[1] Kuusi, Kotamäki ja Kirkko-Jaakkola. Talous takalukossa. Suomen korkeiden rajaverojen ongelma. Etla Raportti N:o 158.
[2] Kujanpää (2024). Ansiotuloverotuksen keventäminen innostaisi keskiluokkaa säästämään – neljännes suomalaisista kasvattaisi myös työpanostaan. https://www.eva.fi/blog/2024/06/19/ansiotuloverotuksen-keventaminen-innostaisi-keskiluokkaa-saastamaan-neljannes-suomalaisista-kasvattaisi-myos-tyopanostaan/

suomalainen (23 %) arvioi, että tekisi todennäköisesti nykyistä enemmän töitä, jos verotusta alennettaisiin tuntuvasti. Kaksi kolmesta (67 %) ei todennäköisesti lisäisi työskentelyä, vaikka verotusta kevennettäisiinkin.

Lukemat ovat osapuilleen samat arvioitaessa veronalennusten kannustavuutta lisäansioiden hankkimiseen työn tai eläkkeen oheen. 26 prosenttia pitää lisäansioiden hankkimista omalla kohdallaan todennäköisenä seurauksena ansiotulojen verotuksen tuntuvasta alentamisesta, kun taas 62 prosenttia ei todennäköisesti hakeutuisi lisätyöhön.

Yrittäjistä 37 prosenttia tekisi todennäköisesti nykyistä enemmän töitä, jos ansiotuloverotusta kevennettäisiin. Heistä 35 prosenttia hankkisi todennäköisesti myös lisäansioita työn oheen.

Miehet kasvattaisivat työpanostaan veronkevennystilanteessa jonkin verran naisia todennäköisemmin. Tulos voi kertoa paitsi miesten korkeammista palkoista ja veroista, myös tosiasiallisista mahdollisuuksista ansiotyön määrän lisäämiseen.

Vain harva (10 %) vähentäisi työntekoaan veronkevennysten myötä. Suuri enemmistö suomalaisista (78 %) pitää työntekonsa vähentämistä epätodennäköisenä seurauksena ansiotulojen verotuksen tuntuvasta alentamisesta.

Yhteisöverokannan alentaminen

Hallitus on päättänyt alentaa yhteisöverokantaa kahdella prosenttiyksiköllä 18 prosenttiin vuonna 2027. Lisäksi ilmastoneutraaliin talouteen tähtääviä investointeja tuetaan vuonna 2025 myönnettävällä verohyvityksellä ja uudella vuodesta 2026 alkaen myönnettävällä verohyvityksellä.

Viimeaikaisten taloustieteellisten katsausartikkeleiden mukaan tutkimustulokset viittaavat siihen, että yhteisöverot vaikuttavat merkittävästi yritysten investointeihin, tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoihin ja yrittäjyyteen.[3] Suurimmassa osassa tutkimuksista havaitaan, että yhteisöverojen alentaminen lisää kotimaisia ja ulkomaisia investointeja verotusta alentavassa maassa[4].

Uusien investointien myötä lisääntyvät myös työllisyys, kulutus ja muu toimeliaisuus, mistä julkiseen talouteen syntyy verotuloja. Toisaalta verotuksen madaltaminen voi kanavoitua uusien investointien sijaan kohonneisiin palkkoihin, jos taloudessa ei ole

[3] Fuest ja Neumeier 2023. Corporate Taxation. Annual Reviews, 425-450.
[4] Mukherjee ja Badola 2023. Macroeconomic Implications of Changes in Corporate Tax Rates: A Review. Australian Economic Review 20-41

vapaata työvoimaa, työntekijäpuolella on neuvotteluvoimaa tai työmarkkinat eivät muutoin toimi kunnolla.[5]

ELINKEINOELÄMÄN VALTUUSKUNTA

Emmiliina Kujanpää
johtava veroasiantuntija

[5] Kangasharju 2024. Yhteisöveron lasku on arvioitua kannattavampaa. Etla Muistio N:o 151.